

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

“АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ”

*Матеріали наукової конференції, присвяченої 100-річчю з дня
заснування кафедри мікробіології, вірусології та імунології
Національного медичного університету імені О. О. Богомольця
МОЗ України, 5 листопада 2019 року, м. Київ, Україна*

Вінниця
Нова Книга
2019

УДК 578.8
А43

Редакційна колегія:

Завідувач кафедри мікробіології, вірусології та імунології НМУ імені О.О. Богомольця,
д. мед. н., професор, академік НАН та НАМН України **Широбоков В. П.**

Доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології НМУ імені О.О. Богомольця,
к. мед. н. **Понятовський В. А.**

Тези друкуються авторською мовою та в авторській редакції

А43 **Актуальні проблеми мікробіології, вірусології та імунології** : матеріали наукової конференції (Київ, 5 листопада 2019 р.) / за ред.: Широбокова В. П., Понятовського В. А. ; Національний медичний ун-т імені О. О. Богомольця. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 168 с.

ISBN 978-966-382-788-9

У пропонованому до уваги читачів збірнику тез наукової конференції “Актуальні проблеми мікробіології, вірусології та імунології”, присвяченій 100-річчю з дня заснування кафедри мікробіології, вірусології та імунології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця МОЗ України, висвітлюється питання, що стосується історії розвитку ідей в галузі мікробіології та вірусології, загальної мікробіології та вірусології, клінічної мікробіології та вірусології, медичної протистології, санітарної мікробіології та вірусології, біотехнологічної мікробіології.

УДК 576.8

ISBN 978-966-382-788-9

© Редакційна колегія, 2019
© Нова Книга, 2019

ЕФЕКТИВНІСТЬ СУПОЗИТОРІЇВ З ПРОБІОТИЧНИМ ШТАМОМ *LACTOBACILLUS CASEI* ІМВ В-7280 ПРИ ДИСБІОЗАХ ПІХВИ

Лазаренко Л. М.¹, Михайлишин Г. І.², Бабенко Л. П.¹,
Климнюк С. І.², Полова Ж. М.³, Глущенко О. М.³,
Співак М. Я.¹

¹Інститут мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного
НАН України.

²Тернопільський національний медичний університет
ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України.

³Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця
МОЗ України

E-mail: LazarenkoLM@gmail.com

Результати клінічних та експериментальних досліджень обґрунтували доцільність використання пробіотиків, створених на основі коменсальної мікробіоти слизових оболонок людини (насамперед різних штамів лактобацил – ЛАБ), для профілактики інфекційно-запальних захворювань сечостатевої системи та підвищення клінічної ефективності персоніфікованого лікування хворих цього контингенту в якості альтернативної терапії або спільно з іншими лікарськими засобами, в тому числі з антибіотиками. Раніше нами було встановлено, що секвенований оригінальний безпечний штам ЛАБ – *Lactobacillus casei* ІМВ В-7280, який має антагоністичні властивості стосовно широкого спектра патогенних та умовно-патогенних мікроорганізмів, а також високий рівень здатності балансувати імунну відповідь при інфекційно-запальних захворюваннях бактеріального, вірусного та грибкового генезу шляхом індукції цитокінів різної природи, є перспективними для розроблення вискоєфективних новітніх пробіотиків (імунобіотиків) цільового призначення.

Метою цієї роботи було встановлення ефективності супозиторіїв для вагінального використання з *L. casei* ІМВ В-7280 (1×10^9 колонієутворюючих одиниць) при дисбіозах піхви у хворих жінок репродуктивного віку. Було обстежено 10 хворих жінок з дисбіозами піхви та 10 клінічно здорових жінок того ж віку (контроль). Супозиторії вводили у піхву хворих жінок щодоби протя-

гом 10 діб. До і після лікування проводили цитологічне та мікробіологічне дослідження виділень із піхви за допомогою загальноприйнятих методів.

Основними скаргами хворих жінок були рясні виділення з характерними кольором, запахом та консистенцією. У цитологічних препаратах виявляли “ключові клітини”. У піхвових виділеннях хворих жінок значно зменшувалась кількість ЛАБ та біфідобактерій порівняно з клінічно здоровими жінками; виявляли також грампозитивні та грамнегативні бактерії, коліморфну флору та мікроскопічні гриби. Після застосування супозиторіїв з *L. casei* ІМВ В-7280 у хворих жінок на тлі нормалізації цитологічної картини спостерігали підвищення до рівня контролю кількості ЛАБ і біфідобактерій; кількість стафілококів та стрептококів також нормалізувалась. Слід зазначити, що після застосування цих супозиторіїв у піхвових виділеннях були відсутніми мікроскопічні гриби та коліморфні бактерії.

Отримані нами дані свідчать про високу ефективність застосування супозиторіїв з *L. casei* ІМВ В-7280 при лікуванні хворих жінок з дисбіозом піхви. Дослідження виконано коштом Міністерства освіти та науки України у рамках договору ДЗ/ 48–2018 від 5.10.2018.

ВИВЧЕННЯ МІКРОБІОТИ ВАГІНИ ПРИ РІЗНИХ НОЗОЛОГІЧНИХ ФОРМАХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВІДНОВЛЕННЯ

Михайлишин Г. І.¹, Климнюк С. І.¹, Лазаренко Л. М.²,
Співак М. Я.²

¹Тернопільський національний медичний університет
ім. І. Я. Горбачевського.

²Інститут мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного
НАН України

E-mail: mykhailyshyn@tdmu.edu.ua

Статеві шляхи жінки є гормональною екосистемою. У здорової жінки 95 % мікрофлори піхви формують лактобактерії, які забезпечують резистентність піхвового біотопу. Інші 5–10 % належать біфідобактеріям, грампозитивним кокам (*S. epidermidis*, *S. saprophyticus*), ентерококам, ентеробактеріям, грамнегативним бактеріям (*Prevotella spp.*, *Gardnerella vaginalis*), дріжджоподібним грибам роду *Candida* та ін. Лактобацили забезпечують підтримку кислого середовища піхви (рН 4,5) і знищення екзогенних мікроорганізмів. Досить часто інфекційно-запальні захворювання органів малого таза, порушення менструального циклу, використання гормональних препаратів і антибіотиків, внутрішньоматкові контрацептиви, вагітність, стреси, дисбактеріоз кишки призводять до виникнення порушень мікрофлори піхви. У випадку незначних порушень імунна система підтримує і відновлює її. Але кількість та поширеність факторів, які негативно впливають на екологію піхви, є досить великими, що в більшості випадків все ж викликає дисбіоз піхви.

Метою дослідження було вивчення видового складу мікробіоти вагіни при різних нозологічних формах захворювання та відновлення її при застосуванні штаму *Laktobacillus casei* IMB B-7280.

Матеріали та методи дослідження. Забір вагінального секрету проводили на базі ТОКПЦ “Мати і дитина”. Біологічний матеріал досліджували за допомогою стандартних бактеріологічних методів, використовуючи мікробіологічний аналізатор Vitek compact-15.

Результати. Було обстежено 30 жінок із дисбіозом вагіни при різних нозологічних формах. Усі пацієнтки звернулися з такими скаргами, як виділення